

STIP AAN DE HORIZON

Een toekomst voor Nivon Arnhem e.o.

NIVON
Arnhem e.o.

Vooraf

Het 100-jarig jubileum van Nivon is aanleiding om enerzijds terug te kijken en anderzijds om een beeld te vormen van de toekomst.

De oproep om daarover na te denken en concrete plannen te formuleren voor de eigen afdeling deed het Centraal Bestuur Nivon aan alle afdelingen en Natuurvriendenhuizen.

Aanpak

Het bestuur van de afdeling Arnhem e.o. heeft in twee bijeenkomsten in 2024 met zogeheten kernvrijwilligers ideeën, wensen, zorgen en plannen verzameld, besproken en uitgewisseld.

Dit 'document' is daar de weerslag van. Onze plannen zijn gebaseerd op ervaring en betrokkenheid op de afdeling. Door gesprek en samenwerking kan het telkenmale worden bijgesteld en wordt het een levend document : *een stip aan de horizon*.

Blik op de afdeling

De afdeling Nivon Arnhem is in 1925 kort na de landelijke oprichting tot stand gekomen. Volgend jaar (2025) bestaat de afdeling dus 100 jaar. In de oorlogsjaren zijn de activiteiten als het ware ondergedoken maar op 30 augustus 1945 is in een brief aan het gemeentebestuur Arnhem en het Nederlands Volksherstel Arnhem kenbaar gemaakt dat het Instituut voor Arbeidersontwikkeling in Arnhem is heropgericht. Volgend jaar dus een dubbel feest: we bestaan ook 80 jaar!

De afdeling beslaat een breed gebied: van Doetinchem tot Nijmegen. Eind 2023 telde de afdeling 2389 leden met een concentratie in Nijmegen en Arnhem.

De activiteiten spelen zich af in en rond Arnhem, mede ook door het afdelingsgebouw in Arnhem. We zijn een actieve afdeling met een prachtig programma voor iedereen, goede organisatie en een praktische werkinstelling maar vooral ook 'wit' van kleur.

Kerdoelen Nivon Arnhem e.o.

Ontwikkeling: Het activiteitenprogramma zoals we dat ieder jaar presenteren is daarbij de rode draad.

Ontmoeting en verbinding: contacten leggen met anderen en gelijkgestemden en het bevorderen van het netwerk binnen Nivon, lokaal (Arnhem) en regionaal (Gelderland).

Samenwerking: met andere organisaties zoals het Humanistisch Verbond, de Archeologie Vereniging, het Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid (IVN) en politieke partijen.

Veranderingen in de samenleving

De volgende ontwikkelingen zijn geschetst:

- 'dubbele' veroudering populatie (meer ouderen die ook steeds ouder worden);
- meer alleenstaanden: behoefte aan contact/netwerk; eenzaamheid;
- individualisering o.a. door thuiswerken;
- groei gepensioneerden en daardoor ook meer vrije tijd te besteden;
- groei vrijwilligers die een blijvende bijdrage aan de samenleving willen leveren (voortzetting van loopbaan en uitstel van het zogeheten 'zwarte gat');
- behoefte aan 'houvast': wat is echt en wat nep; mentale druk op presteren o.a. zichtbaar onderen jongeren;

- verbrokkeling van de samenleving: oud – jong; rijk – arm; hoog – laag geschoold; rechts – links (politiek);
- inclusieve samenleving: vluchtelingen, nieuwe Nederlanders, integratie andere culturen;
- klimaattransitie: natuurbeheer, landbouw en voeding;
- digitale communicatie en toenemende bureaucratie: menselijke maat bewaren;
- vrede en veiligheid – zowel mondiaal als lokaal - staan onder druk.

Plannen

te over maar de komende jaren ligt de focus op:

Jongeren

Het gebied van onze afdeling kent tal van onderwijsinstellingen op divers niveau. Van MBO (RijnIJssel), HBO (Han en Larenstein) tot Universiteit (RUN en WUR). Het betrekken van studenten en jongeren bij ons programma is belangrijk zowel als deelnemers maar wellicht ook als trekker en begeleider. Onderwerpen kunnen zijn: Natuurontwikkeling, Landbouw en voeding, (digitale) communicatie.

Te ondernemen acties: actief contacten leggen met Nivon Jong, decanen en mentoren van de onderwijsinstellingen.

Motto is: inspireren van elkaar.

Vrijwilligers

Onze afdeling heeft ruim 80 actieve vrijwilligers: van bestuursleden tot commissieleden, van gastheren- en vrouwen tot het bezorgers van het mededelingenblad. Wij prijzen onszelf daar gelukkig mee maar de gemiddelde leeftijd van deze groep is pakweg 75+.

De taken in de afdeling worden steeds meer divers en vereisen kennis en vaardigheden naast de betrokkenheid en liefde voor de vereniging.

We moeten ons vrijwilligersbestand uitbreiden en richten op de leeftijdsgroep 60 + die nog werkt maar de vizier al heeft op de tijd na het pensioen.

Te ondernemen acties: betreffende doelgroep actief benaderen en denk dan ook aan de regio rond Nijmegen. Wellicht een soort pensioen-in-zicht cursus organiseren gericht op Nivon en de taken en activiteiten in onze organisatie.

Motto is: blijf jezelf ontwikkelen ook na je loopbaan!

Communicatie en PR

We constateren al een aantal jaren dat de belangstelling voor onze activiteiten terugloopt. Er is domweg te weinig nieuwe aanwas voor deelname aan ons programma.

Het is belangrijk dat Nivon en Nivon Arnhem e.o. meer zichtbaar wordt in de regio. Niet alleen wat we doen maar vooral ook wie we zijn en wat onze bijdrage is voor de samenleving.

We moeten meer in PR acties investeren zoals contacten leggen met de pers en Omroep Gelderland. *Te ondernemen acties:* PR man/vrouw zoeken die een publiciteitsplan maakt en acties onderneemt om ons op de Gelderse kaart te zetten.

Motto is: Nivon zichtbaar en aantrekkelijk maken voor iedereen.

Uitbreiden en verdiepen van netwerk van contacten

Om ons programma verder vorm te geven en inhoudelijk te verdiepen, moeten we samenwerken met andere organisaties. Niet alleen moeten in de zin van lijfsbehoud maar ook omdat het domweg leuk en inspirerend is. De samenwerking met het Humanistisch Verbond en de Archeologie Vereniging zit al verankerd in ons gebouw, ook met het IVN is er een jarenlange samenwerking rond de zogeheten Groencursus. Die samenwerking overigens zou verder uitgebouwd mogen

worden rond andere thema's over de toegang tot de natuur.

Andere organisaties die voor ons van belang kunnen zijn is bv de Gelderse Milieu Federatie (GMF) waar veel kennis en ervaring is betreffende de natuurontwikkeling in de provincie en de Stichting Welzijn Ouderen (SWOA). De SWOA is een daadkrachtige organisatie die tal van activiteiten onderneemt en vormgeeft voor ouderen en specifiek voor kwetsbare ouderen.

De link met de Partij van de Arbeid is historisch maar in de praktijk is er weinig tot geen contact.

Die stilte moet doorbroken worden en kan het beste aan de hand van een thema zoals de opvang van de nieuwe Nederlander.

De burgemeester deed op de Open Dag 7 april jl. in zijn toespraak een oproep om de nieuwkomers op te zoeken en op te nemen in de Nivonfamilie. Hun kennis van mens en natuur die zij van generatie op generatie meekregen, is van grote waarde. Samenwerking met de nieuwe onderhuurder Platform Stop Racisme en Fascisme kan daar goed bij helpen.

Te ondernemen acties: actief met andere organisaties in gesprek gaan en plannen smeden. Denk daarbij aan kleine stappen zoals het verzorgen van koffie ochtenden in De Wasserij voor de wijk Molenbeke dan wel Klarendal. Ook grote stappen zoals de opvang van nieuwkomers of samen met GMF een lezingen programma vormgeven rond bijzondere natuurontwikkelingen en vraagstukken. Samenwerken met GroenLinks/Partij van de Arbeid en komen tot gezamenlijke activiteiten bv gespreksgroepen met als doel maatschappelijke veranderingen op lokaal niveau te initiëren.

Motto is: blijf in gesprek, heb geduld en bovenal houd moed.

De Wasserij

We prijzen ons gelukkig met ons gebouw in Arnhem.

Na wisselende plekken in Arnhem waar de afdeling haar activiteiten organiseerde, bijvoorbeeld in De Opbouw aan de Velperweg, is in 2002 de afdeling in de voormalige wasserij 'De Rammelweide' aan de Molenbeekstraat gehuisvest.

Het gebouw is meer dan 100 jaar oud en wordt gehuurd van een particuliere eigenaar. De Wasserij heeft een grote zaal – de Strijkzaal – een zaal de Ververij genaamd en een kleine groepsruimte het Ketelhuis. Deze drie ruimtes worden als het ware verbonden door de zogeheten Binnenplaats met een keuken er aan vast. Naast het Ketelhuis is een werkplaats aangebouwd – de Wasplaats – waar voorheen onze creatieve cursussen plaatsvonden en die inmiddels wordt verhuurd aan de Archeologische Vereniging. Ook het daaraan gekoppelde magazijn is door hen gehuurd. De Ververij wordt zowel door Nivon als door het Humanistisch Verbond gebruikt.

Verhuur

Sinds de subsidie van de Gemeente Arnhem is komen te vervallen – in 2016 - is het noodzakelijk om ruimtes te verhuren aan andere organisaties die passen bij onze doelstelling. Vaste huurders zijn het Humanistisch Verbond, met wie wij ook samenwerken en een gezamenlijke programmagids maken en de Archeologie Vereniging. Daarnaast is er een aantal huurders die in een vast ritme een ruimte huren voor hun activiteiten dan wel vergaderingen.

De verhuur betekent extra mankracht in administratie, beheer en gastvrijheid.

Onderhoud

Het is dus een oud gebouw met nogal wat gebreken. Met name het dak baart veel zorgen en zorgt voor overlast en lekkages. Ook het verwarmingssysteem vraagt aandacht en aanpassingen. De eigenaar waarmee het bestuur overigens een prima relatie heeft, is op leeftijd en het onderhoud vraagt fysiek veel van hem. De binnenkant van het gebouw wordt onderhouden door eigen vrijwilligers. Dit onderhoud betekent het jaarlijks opfrissen en verven van de ruimtes en de vloeren, het schoonhouden van de toiletgroepen en ruimtes en het doen van kleine klussen aan materialen. Ook het onderhoud en bediening van de technische ondersteuning van cursussen en lezingen wordt door eigen vrijwilligers gedaan. Een extra punt van aandacht is de energieuishouding.

Toekomst

Gezien de leeftijd van de eigenaar van het pand is het de vraag hoe lang hij nog betrokken wil en kan blijven bij De Wasserij. Ook andere panden in de straat zijn in zijn bezit.

Hij is open over deze situatie zonder daar overigens nu een besluit over te kunnen nemen.

Het bestuur ziet 3 opties:

- * er wordt een nieuwe beheerder van het gebouw gevonden die de verantwoordelijkheid van de Wasserij overneemt.
- * het vastgoedbezit wordt verkocht aan een derde partij bv een projectontwikkelaar.
- * Nivon koopt De Wasserij.

Het kopen van het pand is een hachelijke zaak gezien de vele aanpassingen die gedaan moeten worden. Een dergelijke investering vraagt niet alleen veel geld maar ook veel menselijke energie en kunde die gezien het vrijwilligersbestand niet voldoende aanwezig is.

Het spook van de projectontwikkelaar is zeker niet onrealistisch. Het bestuur wil dan ook vooruitlopend op dit ongewenste scenario zich alvast oriënteren op een andere huisvesting. Met pijn in het hart.

De overname door een externe beheerder zou voor ons het meest prettig zijn echter die kans is niet erg groot.

Te nemen stappen:

- 1) Oriëntatie op andere huisvesting.
- 2) Gesprekken met de eigenaar om goed en zakelijk in beeld te krijgen hoe de nabije toekomst er voor hem en ons uitziet. Ondersteuning vanuit het Centraal Bestuur bij deze gesprekken is gewenst.
- 3) Goed en deskundig in kaart brengen wat er de komende 2 jaar aan onderhoud van binnen en buiten het gebouw gedaan moet worden
- 4) Opzetten en organiseren van een onderhoudsgroep binnen onze afdeling. Wellicht dat Olaf Boekestein – actieve vrijwilliger en ervaren in bouwkundige activiteiten – ons daarbij kan helpen.

Motto is: focus op blijven in De Wasserij.

Reuring

De letterlijke bezetting van De Wasserij door het jaar heen is niet in balans. De lange zomerstop waarin alle activiteiten stilliggen is onwenselijk. Juist in de energie goedkope maanden zijn we dicht! De zomer vraagt ook om activiteiten voor en van mensen die juist dan elkaar willen ontmoeten, die niet met vakantie gaan of mensen die hun hobby willen verdiepen. Denk aan creatieve workshops, muziek optredens of activiteiten rond een thema.

Het Nivonprogramma kent een planning tot juli en een start in augustus. Echter de maanden mei en juni zijn matig geprogrammeerd en ook augustus is een slow start. We moeten daar verandering in aanbrengen en wellicht dat activiteiten van buiten stimuleren.

Te ondernemen acties: het vormen van een programmacommissie voor (niet NIVON) zomeractiviteiten.

Motto moet zijn: leven in De Wasserij!

Financiën

De vragen met betrekking tot de financiële huishouding liggen voornamelijk op:

- Huisvesting in en onderhoud van De Wasserij.
- Middelen om broodnodige vernieuwingen in het activiteiten programma te ontwikkelen.
- PR van de afdeling vorm te geven.

De te ondernemen acties zijn:

- Aanvragen van subsidie bij Gemeente gericht op activiteiten m.b.t. Nieuwkomers en mensen met een kleine beurs (Gelrepas houders).
- Aanvragen van extra financiële ondersteuning van Centraal Bestuur Nivon met betrekking tot toekomst en onderhoud van De Wasserij.

Focus plannen komende zes jaar:

- 100-jarig bestaan afdeling Arnhem e.o.
- Helderheid mbt huisvesting in De Wasserij (gesprekken met eigenaar) incl. onderhoud en beheer.
- Oriëntatie op ander onderkomen.
- Publiciteitsplan maken en contacten leggen voor PR acties.
- Netwerk van contacten uitbreiden naar onderwijsinstellingen en maatschappelijke – dan wel natuur en culturele organisaties in Arnhem en Gelderland.
- Uitbreiding actieve vrijwilligers met name in bestuur en commissies.
- Verdieping van programma met maatschappelijke thema's, natuur- en cultuurontwikkeling.
- Subsidie aanvragen bij gemeente.

20 september 2024

Eva Hupkes

voorzitter Nivon Arnhem e.o.